

Ceyda TARHAN¹

GİRİŞ

Baş dönmesi, hekimlerin günlük pratiğinde sık karşılaştıkları, acil servis ve polikliniklere başvuru nedenlerinin başında gelen bir semptomlardan biridir. ABD’de yapılan bir epidemiyolojik araştırmaya göre yılda 7,5 milyon kişi baş dönmesi nedeni ile bir sağlık kurumuna başvurmaktadır ¹. Bu kadar yaygın bir yakınma genelinde geçici ve selim olmakla birlikte, ciddi nörolojik bir rahatsızlığın başlangıcı, bazen de tek semptomu olabilir. Bu nedenle hastalar titizlikle değerlendirilmeli ve pratik bir yaklaşımla vertigo başlığı altındaki ayırıcı tanılar hızlıca ekarte edilerek gerekli erken müdahale yapılabilir.

Çoğu hasta polikliniğe ya da acil servislere “vertigo yakınması” ya da “bende vertigo hastalığı var” diyerek başvurur. Oysa vertigo, bir baş dönmesi çeşidi olmakla birlikte, yaygın olarak baş dönmesi anlamında kullanılan bir tıp terimidir. Ayrıca altında ekarte edilmesi gereken vestibüler, kardiyak, nörolojik, psikiyatrik, oküler, metabolik süreçlere ait birçok rahatsızlığı barındıran geniş bir başlıktır.

Baş dönmesi genel olarak tanımlanırsa, uzayda oryantasyon bozukluğu hissi olarak açıklanabilir. Hastalar tarafından baş dönmesi olarak tanımlanan bu semptom; vertigo, presenkop, ataksi veya diziness gibi bir patofizyolojik süreç olabilir. Bunu ayırabilmek için hastanın baş dönmesi olarak tarif ettiği “şey”in ne olduğu anamnezde derinleştirilmeli, eşlik edebilecek semptom ve hastalıklar yönünden sorularla detaylandırılarak altta yatan patolojiye yönelik doğru müdahale yapılmalıdır.

Vertigo, bir çeşit baş dönmesi olup, çoğu zaman rotasyonel, nadiren de horizontal ya da vertikal düzlemde olmak üzere lineer olan bir hareket illüzyonudur.

¹ Uzm. Dr., Saruhanlı Devlet Hastanesi, KBB Hastalıkları Bölümü, ceydatarhan@hotmail.com

KAYNAKLAR

1. Kerber KA, Brown DL, Lisabeth LD, Smith MA, Morgenstern LB. Stroke among patients with dizziness, vertigo, and imbalance in the emergency department: a population-based study. *Stroke*. 2006;37(10):2484-2487.
2. Baloh RW. Vertigo. *The Lancet*. 1998;352(9143):1841-1846.
3. Çelebisoy N, Çelebisoy M. *Vertigo*. Güneş; 2005.
4. Hain TC. Cranial nerve VIII: Vestibulocochlear system. In: *Textbook of Clinical Neurology: Third Edition*. Elsevier Inc; 2007:199-215.
5. Tarnutzer AA, Berkowitz AL, Robinson KA, Hsieh YH, Newman-Toker DE. Does my dizzy patient have a stroke? A systematic review of bedside diagnosis in acute vestibular syndrome. *CMAJ*. 2011;183(9):E571-E592.
6. Goetz CG. *Textbook of Clinical Neurology*. Vol 355. Elsevier Health Sciences; 2007.
7. Crespi V. Dizziness and vertigo: an epidemiological survey and patient management in the emergency room. *Neurological Sciences*. 2004;25(1):s24-s25.
8. Halmagyi MG, Akdal G. Vertigo ve dengersizlik. *J Neurol Sci [Turk]*. 2005;22:142-160.